

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Rizika producentství intervenčních dokumentárních filmů
Autor/ka práce: BcA. Vojtěch Komrzý
Studijní program: PRODUKCE (N0211A310013)
Typ studijního programu: navazující magisterský

(Mohu-li poprosit veleváženou komisi, rád bych, aby bylo přečteno nejprve celkové hodnocení. Lépe se mi v něm argumentovalo. Píšu častěji posudky absolventských filmů, kde se můžeme vyjadřovat volněji a kontinuálněji.)

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Dílčí známka*: C

Zdůvodnění: Vymezení cíle působí na první pohled velmi dobře, ale jeho naplnění zůstává na povrchu. (Vizte celkové shrnutí.)

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

Dílčí známka*: B

Zdůvodnění: Zvolené téma je nesmírně aktuální. „Tvorba“ a „produkce“ byly vždy v jistém rozporu, protože mají jiné primární cíle (umělecké ambice versus finanční profit). Veřejná podpora kinematografie umožňuje jejich větší sblížení. Osobně se ale obávám, že současné změny v české audiovizuální legislativě povedou k tomu, že i státem dotovaná oblast se více přiblíží požadavkům na komerční profit. Reflexe toho, že i „trash“ filmy mohou mít své oddané, a přitom profesionálně jednající producenty, je velmi cenná.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Dílčí známka*: C

Zdůvodnění: Z tohoto pohledu měla práce přínos především pro autora, což ale považuji za podstatné. (Vizte celkové shrnutí.)

Oceňuji ale jeho dílčí pojem „trash“ film, a to včetně pokusu o jeho definici v poznámkovém aparátu. Tento pojem by mimochodem možná daleko lépe posloužil jako centrální pojem této diplomové práce.

Logická stavba a členění práce:

Dílčí známka*: B

Zdůvodnění: Práce je vystavěna na logicky. Postupuje od formulace pojmů a výzkumné otázky ke dvěma oblastem výzkumu – případové studii vlastního filmu a třem případovým studiím filmů jiných autorů. Nechybí shrnutí a odpověď na položenou otázku.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Dílčí známka*: C

Zdůvodnění: Z hlediska norem pro psaní seznamu literatury, poznámkového aparátu a podobně, autor postupoval zcela správně. Rozsah 131 181 znaků bohatě překračuje minimální limit. Ovšem v práci se poměrně často opakují věty a někdy i celé odstavce. Věřím, že to vzniklo nechtěně a nejde o záměrné „natahování“ textu. Některé pasáže navíc působí jako pouhé seznamy a výčty filmových synopsí či právních pojmů (např. kapitola 2.4 na s. 23).

Práce s informačními zdroji:

Dílčí známka*: B

Zdůvodnění: Autor cituje správně, ovšem výběr literatury a dalších zdrojů je na diplomovou práci příliš úzký a také ne úplně aktuální (Jakkoliv je například Bill Nichols stále relevantním autorem, bylo by dobré jej doplnit novějšími zdroji, které reagují na nejnovější posuny v producentské praxi i její reflexi.) Někdy jsou citáty neúměrně dlouhé (např. na straně 27 začínající citát z jistě relevantního zdroje „Autorské právo je obecně vnímáno...“, který zabírá prakticky celou stranu). Autor ovšem odkazy na zdroje často šetří a mnohá konstatování neopírá prameny či širší vysvětlení, o co dané konstatování opírá, což je pro akademické texty běžné. Například konstatování na s. 12 „...dokazují to různorodé reakce“ by si podobný odkaz zasloužilo.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Dílčí známka*: C

Zdůvodnění: V každém případě by si práce zasloužila jazykovou korekturu nejen stylistickou, ale i gramatickou. Autor například nadužívá slovní uvozování typu „...čemuž se v této práci budu dále věnovat“ (např. s. 19) nebo se plete ve skloňování („...k institucionální kritice a jejího zkoumání...“, s. 18)

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele: C

Autor si v předkládané práci klade velmi zajímavé a důležité otázky. Snaží se vymezit producentský rámec vzniku dokumentárních filmů, které svojí formou či obsahem záměrně či intuitivně jdou proti zavedeným standardům. K těm patří například získávání licencí k osobnostním atributům filmových postav nebo autorských výkonů ve výsledném filmu. Bohužel odpovědi, které nabízí, nejdou příliš pod povrch a nepřinášejí mnoho nového. Věřím ale, že pro samotného autora byl proces psaní práce možností sebereflexe a objevování nových podnětů. To považuji za podstatné. Na FAMU nevychováme vědce, ale především praktikující filmaře, pro které je akademické psaní příležitostí k reflexi.

Nejcennější pasáží práce je poslední část, kdy na základě rozhovorů se třemi producenty vymezuje společné znaky i rozdíly jejich přístupů. Data sbíral prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů a následně využil citací k vlastní argumentaci a vyvozování závěrů. (Nevyužíval přitom žádné vědecké metody analýzy získaných dat, nicméně naznačil, jak rozhovory vznikaly, a i to je důležitá součást akademického textu. Podobná metodologická reflexe bohužel v jiných částech diplomové práce chybí.) Velmi dobře jsou zvolené také sledované filmy, a i jejich výběr je přesvědčivě zdůvodněn. Všechny tři filmy míří ke společenské kritice, záměrně se pohybují na hraně zákona a zaštiťují se veřejným zájmem při narušování ochrany osobnosti svých postav. Liší se kontextem svého vzniku i typem producentů, kteří za nimi stojí: *Občan K* vznikl jako „vedlejší produkt“ umělecké performance, kde je si producentem jeden z autorů, *V síti* je dokumentární „block-buster“, který měl záštitu respektovaného a oficiálního sdružení poskytovatelé internetového obsahu nic.cz a v podstatě začal vznikat na jeho objednávku jako součást preventivní kampaně. *Hranice práce* byly televizní zakázkou a zpovídaný producent proto hovoří o kontextu jejich vzniku v rámci veřejnoprávního média.

Ovšem autorův vlastní film *Moje nebe je horší než tvoje peklo* jako by k výše jmenovaným nepasoval téměř ničím. Jakkoliv se rovněž pohybuje, jak autor opakovaně uvádí, „na hraně“, je to hrana poněkud jiná. Autorka nemíří k institucím, ale sama k sobě, ke svým osobním problémům. Konflikt s okolním světem pak stojí na tom, že zobrazované postavy záměrně porušují společenské konvence, ale autorka na ně nahlíží jako na „kladné“ postavy. Zatímco většinou společností jsou vnímány jako neúspěšné, pro autorku jsou to, řečeno s Karlem Vachkem „světýlka“, lidi s mimořádným nadáním, jehož součástí jsou i sebe-destructivní sklony. V jistém právně-etickém kontextu by mohl být zajímavou paralelou film Heleny Třeštíkové *Katka*, z hlediska typu postav zase ve filmu citované dílo jedné z postav Heleny Papírníkové *Ivan Magor Jirous – 23 záběrů*.

Příliš přesvědčivé není ani definování pojmu „intervenční film“. Oceňuji ambici zavést nový pojem (alespoň se po zběžné rešerši domnívám, že jde o vlastní pojem autora), ale je nutné pak tento pojem definovat přesněji. Intervenovat se dá mnoha způsoby a ty je nutné rozlišit a propojovat s referenčními filmy této práce. Někdy autor definuje tak, že daný parametr lze vztáhnout na filmy všech žánrů (například konstatování, že se vztahem producenta a režiséra intervenční film „stojí a padá“ s. 22), jindy naopak citovaný autor (Errol Morris), alespoň dle mého soudu, nemá s pojmem „intervenční film“ nic společného.

Bohužel použitá literatura je nedostatečná. Autor se měl pohybovat více v oblasti production studies, ve kterých máme i v českém prostředí výrazného autora Petra Szczepanika. Za všechny práce jmenujme jeho *Studii o vývoji českého hraného kinematografického díla* (SZCZEPANIK, Petr ed. *Studie o vývoji českého hraného kinematografického díla*, Praha: Státní fond kinematografie, 2015. Dostupné z WWW:

<http://fondkinematografie.cz/assets/media/publikace/studie_vyvoj_hrany_final.pdf>.) Ta by mu například poskytla relevantní vymezení různých módů produkce, ze kterého by mohl vyjít.

Autor si stejně jako já libuje v používání ustálených sousloví, která do akademických prací příliš nepatří... Nicméně si v tomto duchu dovolím konstatovat, že pro jeho diplomovou práci platí: „méně je více“. Doporučil bych téma lépe definovat, zúžit a jít více do hloubky. Nemusí to být jen prostřednictvím hlubšího studia literatury. Klidně bych se pustil i podrobnějšího popisu vlastních jedinečných zkušeností z výroby filmu. Dovedu si představit využití deníku (ten může mít v podobě deníku zúčastněného pozorovatele i ambici relevantního vědeckého zdroje), kde bychom mohli číst o konkrétních situacích, kterým jej režisérka vystavovala. Jistě by to bylo čtení nejen akademické, ale i napínavé. A tyto situace by se pak mohly stát zdrojem k relevantnější, strukturovanější a původnější reflexi zvoleného tématu.

V každém případě navrhuji předloženou práci k obhajobě.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Jmenujte po jedné konkrétní situaci z výroby filmu *Moje nebe je horší než tvoje peklo*, které pro vás znamenaly producerskou výzvu v oblastech

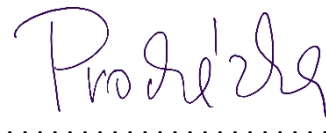
- právní
- kreativní (z hlediska vlivu producenta na obsahovou složku díla)
- koprodukční (z hlediska spolupráce s institucemi, především FAMU)

a popište, jaká konkrétní opatření jste přijal, abyste se se s danou situací vypořádal.

Čím si vysvětlujete, že jindy spíše konformně (v intencích této práce „neintervenčně“) rozhodující ČFTA nominovala film na Českého lva?

Doporučení práce k obhajobě:	Ano / Ne
Navrhovaná klasifikace*:	C
Datum vypracování posudku:	21. června 2024

Radim Procházka
Jméno oponenta práce

.....
(datum a podpis)

* Vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon.